

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36011579	A Guía	Vigo	2024/2025

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
AFD	Actividades físicas e deportivas	CSAFD02	Acondicionamento físico	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1152	Técnicas de hidrocinesia	2024/2025	6	105	126

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	OLGA CABALEIRO CARIDE
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O desenvolvemento deste currículo, ten por obxecto o establecemento do título superior de Técnico Superior en acondicionamento físico, con carácter oficial e validez en todo o territorio nacional, así como dos seus correspondentes ensinos mínimos. O perfil profesional do título de Técnico Superior en acondicionamento físico, quea determinado para sua competencia xeral, as suas competencias profesionais, persoais e sociais, e pola relación de cualificacións do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais incluídas no título.

As cualificacións e unidades de competencia do Catálogo Nacional de Cualificacións profesionais incluídas no título son: Acondicionamento físico en sala de adestramento polivalente AFD097_3, Acondicionamento Físico en grupo con soporte musical AFD162_3 e Fitness acuático e Hidrocinesia AFD511_3

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Valoración condicional y postural		12	9
2	Aquapilates		35	30
3	Aquaseniors		12	9
4	Aquabebés		20	16
5	Aquamamis		25	19
6	Aquaterapia		22	17

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Valoración condicional y postural	12

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza os movementos característicos das actividades de hidrocinesia, valorando a súa implicación na mellora funcional	NO
RA2 - Supervisa e prepara o espazo de intervención e os medios materiais, asegurando o seu bo estado e o seu correcto funcionamento, dentro dos parámetros de uso seguro e eficiente, nas actividades de hidrocinesia	NO
RA3 - Elabora protocolos de hidrocinesia para o coidado corporal adaptados ás necesidades e ás expectativas das persoas usuarias, así como aos medios dispoñibles, concretando a súa duración e a súa evolución	NO
RA4 - Dirixe sesións de hidrocinesia e aplica técnicas específicas de apoio conforme a estrutura e a metodoloxía expresada no protocolo de referencia	NO
RA5 - Avalía o proceso e os resultados obtidos no desenvolvemento de protocolos de hidrocinesia, verificando a calidade do servizo, o grao de consecución dos obxectivos e a satisfacción de quen participou	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Establecéronse criterios para determinar o nivel de autonomía no medio acuático que posibilite o desenvolvemento das actividades de hidrocinesia, a partir de baterías de probas, tests e cuestionarios, probas específicas e/ou informes médicos, para identificar
CA1.2 Descríbense os efectos da práctica sistemática de actividades de hidrocinesia sobre os órganos e os sistemas biolóxicos, especialmente cos relacionados co aparello locomotor e a mellora ou recuperación funcional
CA1.4 Determináronse as contraindicacións absolutas e relativas na práctica e a aplicación das actividades de hidrocinesia
CA1.6 Descríbense os signos e os síntomas de fatiga e sobrecarga máis frecuentes neste tipo de actividades
CA2.1 Valorouse o estado do espazo acuático para o desenvolvemento de actividades de hidrocinesia
CA2.3 Establecéronse procedementos para a manipulación, o tratamento, a almacenaxe e o inventariado dos recursos materiais existentes para a hidrocinesia
CA2.4 Establecéronse procedementos para detectar e corrixir anomalías nos elementos específicos, os materiais e os equipamentos utilizados en actividades de hidrocinesia
CA2.5 Garantíronse as condicións de accesibilidade á instalación e ao espazo de práctica, valorando os elementos que poden supor barreiras arquitectónicas e establecendo as axudas técnicas
CA3.1 Adecuáronse as actividades do programa de hidrocinesia ás necesidades e ás características das persoas usuarias concretas, tendo en conta os seus déficits de funcionalidade, e establecendo criterios comúns para a súa distribución individual ou por grupos
CA3.2 Formuláronse obxectivos intermedios e finais dos protocolos de hidrocinesia, valorando os rexistros de nivel funcional, motivacional e de condición física e biolóxica das persoas usuarias

Criterios de avaliación
CA3.8 Utilizáronse técnicas de documentación, redacción, rexistro e presentación dos protocolos de hidrocinesia
CA4.1 Proporcionouse información sobre a estrutura e a finalidade da sesión, sobre os aspectos xerais de prevención e os que facilitan a realización dos exercicios
CA4.5 Utilizáronse as técnicas específicas para a corrección de erros de execución
CA4.7 Supervisouse o cumprimento das recomendacións de uso dos materiais por parte das persoas participantes
CA5.1 Definíronse os parámetros para avaliar o desenvolvemento da sesión de actividades de hidrocinesia, atendendo aos obxectivos previstos na programación
CA5.2 Seleccionáronse instrumentos de avaliación do progreso, da evolución, dos resultados, do grao de satisfacción e da motivación en actividades de hidrocinesia
CA5.3 Determináronse os instrumentos, as técnicas e a secuencia temporal de avaliación do proceso e do resultado, en función das características de cada protocolo de hidrocinesia e das previsións de evolución
CA5.4 Rexistráronse e interpretáronse os datos obtidos, utilizando técnicas estatísticas elementais
CA5.5 Formuláronse propostas de mellora dos programas de actividades de control postural, benestar e mantemento funcional, a partir da interpretación dos datos
CA5.6 Elaboráronse memorias do procedemento de avaliación desenvolvido, segundo un modelo establecido e en soportes informáticos
CA5.7 Estableceuse o procedemento de avaliación da calidade do funcionamento do espazo acuático

4.1.e) Contidos

Contidos
Programas de hidrocinesia: vinculación coas aplicacións terapéuticas, xerarquía de responsabilidades. Condicións de desenvolvemento no medio para a práctica en hidrocinesia.
Identificación das características das persoas usuarias. Batería de probas, tests e cuestionarios, probas específicas e/ou informes médicos.
Beneficios da práctica sistemática de actividades de hidrocinesia sobre os órganos e os sistemas biolóxicos. Contraindicacións absolutas e relativas durante a práctica.
Condicións de seguridade. Situacións de risco no desenvolvemento de actividades de hidrocinesia.
Fichas para o rexistro de incidencias nas instalacións e nos equipamentos.
Conservación e mantemento. Procedementos de supervisión e mantemento de materiais utilizados en actividades de hidrocinesia.

Contidos
Responsabilidades do persoal técnico. Aspectos de seguridade da súa competencia relativos ao estado das instalacións, os equipamentos e o material.
Seguridade e prevención de riscos nas instalacións acuáticas.
Valoración funcional.
Estratexias de motivación cara á execución.
Procedementos e pautas de aplicación de instrumentos de avaliación en hidrocinesia.
Parámetros e indicadores para a avaliación da programación da sesión.
Parámetros e indicadores da execución. Eficacia de estratexias de instrución, motivación e reforzo. Rendibilidade das axudas e dos apoios utilizados. Coherencia das adaptacións realizadas.
Parámetros e indicadores do nivel de seguridade.
Valoración do resultado e do proceso: evolución e mellora das adaptacións funcionais, e control da calidade do servizo.
Rexistro, tratamento estatístico e interpretación de datos: soportes informáticos aplicados á avaliación dos programas.
Memorias de avaliación. Confección de memorias e elaboración de propostas de mellora.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Aquapilates	35

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza os movementos característicos das actividades de hidrocinesia, valorando a súa implicación na mellora funcional	NO
RA2 - Supervisa e prepara o espazo de intervención e os medios materiais, asegurando o seu bo estado e o seu correcto funcionamento, dentro dos parámetros de uso seguro e eficiente, nas actividades de hidrocinesia	NO
RA3 - Elabora protocolos de hidrocinesia para o coidado corporal adaptados ás necesidades e ás expectativas das persoas usuarias, así como aos medios dispoñibles, concretando a súa duración e a súa evolución	NO
RA4 - Dirixe sesións de hidrocinesia e aplica técnicas específicas de apoio conforme a estrutura e a metodoloxía expresada no protocolo de referencia	NO

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Descríbense os efectos da práctica sistemática de actividades de hidrocinésia sobre os órganos e os sistemas biolóxicos, especialmente cos relacionados co aparello locomotor e a mellora ou recuperación funcional
CA1.3 Fundamentáronse os puntos críticos dos movementos característicos en hidrocinésia, valorando a súa achega na mellora funcional específica
CA1.4 Determináronse as contraindicacións absolutas e relativas na práctica e a aplicación das actividades de hidrocinésia
CA1.5 Definíronse as marxes de amplitude e intensidade que non deben ser superados nos movementos e nos exercicios para previr lesións
CA1.7 Identifícanse e aplicáronse, de ser o caso, técnicas e accións complementarias ás realizadas no medio acuático que permitan optimizar o desenvolvemento dos protocolos específicos de hidrocinésia, analizando a súa idoneidade e a súa posibilidade de utili
CA1.8 Interpretáronse símbolos e esquemas gráficos utilizados para representar movementos e exercicios relacionados coa hidrocinésia
CA1.9 Relaciónáronse as condicións de temperatura e profundidade cos detalles técnicos e posturais das actividades de hidrocinésia
CA1.10 Descríbense e detectáronse as características e as condicións de seguridade, así como as situacións de risco, no desenvolvemento de actividades de hidrocinésia
CA2.2 Identifícase e describiuse o equipamento básico e material auxiliar para o desenvolvemento deste tipo de actividades
CA2.6 Comprobouse o estado dos medios e os recursos propios dos protocolos de seguridade e de prevención de riscos na súa área de responsabilidade
CA3.2 Formuláronse obxectivos intermedios e finais dos protocolos de hidrocinésia, valorando os rexistros de nivel funcional, motivacional e de condición física e biolóxica das persoas usuarias
CA3.3 Seleccionáronse actividades, exercicios e técnicas específicas de hidrocinésia, en función dos seus efectos e do momento de aplicación
CA3.4 Determinouse a distribución temporal de cargas e exercicios en función da evolución estimada
CA3.5 Determináronse os medios e as axudas técnicas necesarias nas actividades de hidrocinésia e as adaptacións que permiten a participación nelas ás persoas con discapacidade
CA4.2 Explicáronse a execución, os obxectivos e a utilización dos materiais nos exercicios, resaltando as sensacións que deben percibirse, os límites que non se deben superar, as pautas para a recuperación e os posibles erros de execución
CA4.3 Demostrouse o uso e o manexo dos aparellos e do material, a execución dos exercicios e a aplicación das axudas manuais, nos casos necesarios
CA4.4 Adaptáronse os parámetros das actividades de hidrocinésia, axustando o nivel de execución dos exercicios aos límites de seguridade que require cada perfil de participante

Crterios de avaliación

CA4.6 Detectáronse signos e síntomas de fatiga, sobrecarga e dor durante a execución dos exercicios

CA4.8 Utilizouse unha metodoloxía na práctica que favorece a participación e a desinhibición

4.2.e) Contidos
Contidos

Programas de hidrocinesia: vinculación coas aplicacións terapéuticas, xerarquía de responsabilidades. Condicións de desenvolvemento no medio para a práctica en hidrocinesia.

Condicións da instalación e do material en relación ao desenvolvemento das actividades de hidrocinesia.

Fundamentos de hidrocinesia: campo de aplicación e contraindicacións. Efectos das actividades de hidrocinesia sobre as capacidades físicas e perceptivo-motrices. Uso específico das propiedades do medio acuático nos programas de hidrocinesia.

Beneficios da práctica sistemática de actividades de hidrocinesia sobre os órganos e os sistemas biolóxicos. Contraindicacións absolutas e relativas durante a práctica.

Técnica dos movementos característicos de hidrocinesia. Aspectos clave.

Movementos activos e pasivos. Defectos e erros máis comúns nos xestos técnicos.

Fatiga nas actividades e nos exercicios propios da hidrocinesia. Síntomas e signos de fatiga xeral e localizada. A sobrecarga muscular por repetición: medidas e accións de descarga.

Colectivos diana nas actividades de hidrocinesia: mulleres embarazadas, persoas maiores de 50 anos, persoas obesas, estrés, afeccións do raque, posrehabilitación, etc. Características e disfuncións habituais.

Espazo acuático para as actividades de hidrocinesia. Accesibilidade e funcionalidade. Requisitos de seguridade.

Recursos e materiais específicos e de apoio complementario: accesorios que aumentan a flotabilidade ou que xeran resistencia pola súa flotabilidade; axudas técnicas.

Deseño de protocolos de hidrocinesia. Protocolos xerais, de perfil e de necesidade.

0Nomenclatura específica. Técnicas específicas de representación gráfica e escrita.

Determinación de obxectivos. Planificación de actividades acuáticas, e de actividades e técnicas complementarias. Determinación do seguimento e avaliación do protocolo. Rexistro documental.

Adecuación dos protocolos ao perfil das persoas participantes: maiores de 65, embarazadas, persoas con discapacidade, posrehabilitación e mantemento funcional, por afinidade de patoloxías, etc.

Exercicios no medio acuático para a mellora da propiocepción, a tonificación muscular, a flexibilidade e a resistencia cardiovascular. Desenvolvemento, aplicacións, posibles contraindicacións e adaptacións nas actividades de hidrocinesia.

Distribución dos exercicios. Duración e intensidade do esforzo no traballo de hidrocinesia; recuperación e capacidade de concentración.

Contidos
Técnicas de comunicación na dirección e dinamización de actividades de hidrocinesia. Aplicación de sistemas e estilos.
Espazos e materiais. Descrición, demostración e supervisión do uso do material. Adaptación de materiais. Mantemento operativo.
Técnicas de dirección de actividades.
Diversificación de actividades e adaptación por niveis dentro do grupo. Estratexias de motivación.
Localización de erros posturais e de execución. Información sobre a execución e os resultados. Detección da fatiga xeral e localizada. Consignas que axudan a reinterpretar sensacións.
Adaptación dos factores da prescrición en hidrocinesia a partir do protocolo de referencia: intensidade, volume, densidade, carga de adestramento e recuperación.
Exercicios, variantes e técnicas manipulativas nas actividades de hidrocinesia. Execución, demostración e descrición de movementos característicos. Axudas: manuais, mecánicas, visuais e audiovisuais.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Aquaseniors	12

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza os movementos característicos das actividades de hidrocinesia, valorando a súa implicación na mellora funcional	NO
RA2 - Supervisa e prepara o espazo de intervención e os medios materiais, asegurando o seu bo estado e o seu correcto funcionamento, dentro dos parámetros de uso seguro e eficiente, nas actividades de hidrocinesia	NO
RA3 - Elabora protocolos de hidrocinesia para o coidado corporal adaptados ás necesidades e ás expectativas das persoas usuarias, así como aos medios dispoñibles, concretando a súa duración e a súa evolución	NO
RA4 - Dirixe sesións de hidrocinesia e aplica técnicas específicas de apoio conforme a estrutura e a metodoloxía expresada no protocolo de referencia	NO

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Descríbense os efectos da práctica sistemática de actividades de hidrocinesia sobre os órganos e os sistemas biolóxicos, especialmente cos relacionados co aparello locomotor e a mellora ou recuperación funcional
CA1.3 Fundamentáronse os puntos críticos dos movementos característicos en hidrocinesia, valorando a súa achega na mellora funcional específica

Criterios de avaliación
CA1.4 Determináronse as contraindicacións absolutas e relativas na práctica e a aplicación das actividades de hidrocinesia
CA1.5 Definíronse as marxes de amplitude e intensidade que non deben ser superados nos movementos e nos exercicios para previr lesións
CA1.7 Identificáronse e aplicáronse, de ser o caso, técnicas e accións complementarias ás realizadas no medio acuático que permitan optimizar o desenvolvemento dos protocolos específicos de hidrocinesia, analizando a súa idoneidade e a súa posibilidade de utili
CA1.8 Interpretáronse símbolos e esquemas gráficos utilizados para representar movementos e exercicios relacionados coa hidrocinesia
CA1.9 Relaciónáronse as condicións de temperatura e profundidade cos detalles técnicos e posturais das actividades de hidrocinesia
CA1.10 Descríbironse e detectáronse as características e as condicións de seguridade, así como as situacións de risco, no desenvolvemento de actividades de hidrocinesia
CA2.2 Identificouse e describiuse o equipamento básico e material auxiliar para o desenvolvemento deste tipo de actividades
CA2.6 Comprobouse o estado dos medios e os recursos propios dos protocolos de seguridade e de prevención de riscos na súa área de responsabilidade
CA3.3 Seleccionáronse actividades, exercicios e técnicas específicas de hidrocinesia, en función dos seus efectos e do momento de aplicación
CA3.4 Determinouse a distribución temporal de cargas e exercicios en función da evolución estimada
CA4.2 Explicáronse a execución, os obxectivos e a utilización dos materiais nos exercicios, resaltando as sensacións que deben percibirse, os límites que non se deben superar, as pautas para a recuperación e os posibles erros de execución
CA4.4 Adaptáronse os parámetros das actividades de hidrocinesia, axustando o nivel de execución dos exercicios aos límites de seguridade que require cada perfil de participante
CA4.6 Detectáronse signos e síntomas de fatiga, sobrecarga e dor durante a execución dos exercicios
CA4.8 Utilizouse unha metodoloxía na práctica que favorece a participación e a desinhibición

4.3.e) Contidos

Contidos
<p>Condicións da instalación e do material en relación ao desenvolvemento das actividades de hidrocinesia.</p> <p>Fundamentos de hidrocinesia: campo de aplicación e contraindicacións. Efectos das actividades de hidrocinesia sobre as capacidades físicas e perceptivo-motrices. Uso específico das propiedades do medio acuático nos programas de hidrocinesia.</p> <p>Beneficios da práctica sistemática de actividades de hidrocinesia sobre os órganos e os sistemas biolóxicos. Contraindicacións absolutas e relativas durante a práctica.</p>

Contidos
Técnica dos movementos característicos de hidrocinesia. Aspectos clave.
Movementos activos e pasivos. Defectos e erros máis comúns nos xestos técnicos.
Fatiga nas actividades e nos exercicios propios da hidrocinesia. Síntomas e signos de fatiga xeral e localizada. A sobrecarga muscular por repetición: medidas e accións de descarga.
Colectivos diana nas actividades de hidrocinesia: mulleres embarazadas, persoas maiores de 50 anos, persoas obesas, estrés, afeccións do raque, posrehabilitación, etc. Características e disfuncións habituais.
Espazo acuático para as actividades de hidrocinesia. Accesibilidade e funcionalidade. Requisitos de seguridade.
Deseño de protocolos de hidrocinesia. Protocolos xerais, de perfil e de necesidade.
0Nomenclatura específica. Técnicas específicas de representación gráfica e escrita.
Determinación de obxectivos. Planificación de actividades acuáticas, e de actividades e técnicas complementarias. Determinación do seguimento e avaliación do protocolo. Rexistro documental.
Adecuación dos protocolos ao perfil das persoas participantes: maiores de 65, embarazadas, persoas con discapacidade, posrehabilitación e mantemento funcional, por afinidade de patoloxías, etc.
Exercicios no medio acuático para a mellora da propiocepción, a tonificación muscular, a flexibilidade e a resistencia cardiovascular. Desenvolvemento, aplicacións, posibles contraindicacións e adaptacións nas actividades de hidrocinesia.
Distribución dos exercicios. Duración e intensidade do esforzo no traballo de hidrocinesia; recuperación e capacidade de concentración.
Técnicas de comunicación na dirección e dinamización de actividades de hidrocinesia. Aplicación de sistemas e estilos.
Espazos e materiais. Descrición, demostración e supervisión do uso do material. Adaptación de materiais. Mantemento operativo.
Técnicas de dirección de actividades.
Diversificación de actividades e adaptación por niveis dentro do grupo. Estratexias de motivación.
Localización de erros posturais e de execución. Información sobre a execución e os resultados. Detección da fatiga xeral e localizada. Consignas que axudan a reinterpretar sensacións.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Aquabebés	20

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza os movementos característicos das actividades de hidrocinesia, valorando a súa implicación na mellora funcional	NO

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Supervisa e prepara o espazo de intervención e os medios materiais, asegurando o seu bo estado e o seu correcto funcionamento, dentro dos parámetros de uso seguro e eficiente, nas actividades de hidrocinesia	NO
RA3 - Elabora protocolos de hidrocinesia para o coidado corporal adaptados ás necesidades e ás expectativas das persoas usuarias, así como aos medios dispoñibles, concretando a súa duración e a súa evolución	NO
RA4 - Dirixe sesións de hidrocinesia e aplica técnicas específicas de apoio conforme a estrutura e a metodoloxía expresada no protocolo de referencia	NO

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.7 Identifícanse e aplícanse, de ser o caso, técnicas e accións complementarias ás realizadas no medio acuático que permitan optimizar o desenvolvemento dos protocolos específicos de hidrocinesia, analizando a súa idoneidade e a súa posibilidade de utili
CA1.8 Interpretáronse símbolos e esquemas gráficos utilizados para representar movementos e exercicios relacionados coa hidrocinesia
CA1.9 Relaciónáronse as condicións de temperatura e profundidade cos detalles técnicos e posturais das actividades de hidrocinesia
CA1.10 Descríbironse e detectáronse as características e as condicións de seguridade, así como as situacións de risco, no desenvolvemento de actividades de hidrocinesia
CA2.2 Identifícase e describiuse o equipamento básico e material auxiliar para o desenvolvemento deste tipo de actividades
CA2.6 Comprobouse o estado dos medios e os recursos propios dos protocolos de seguridade e de prevención de riscos na súa área de responsabilidade
CA3.3 Seleccionáronse actividades, exercicios e técnicas específicas de hidrocinesia, en función dos seus efectos e do momento de aplicación
CA3.4 Determinouse a distribución temporal de cargas e exercicios en función da evolución estimada
CA4.8 Utilizouse unha metodoloxía na práctica que favorece a participación e a desinhibición

4.4.e) Contidos

Contidos
Condicións da instalación e do material en relación ao desenvolvemento das actividades de hidrocinesia.
Técnica dos movementos característicos de hidrocinesia. Aspectos clave.
Espazo acuático para as actividades de hidrocinesia. Accesibilidade e funcionalidade. Requisitos de seguridade.

Contidos
<p>Deseño de protocolos de hidrocinesia. Protocolos xerais, de perfil e de necesidade.</p> <p>0Nomenclatura específica. Técnicas específicas de representación gráfica e escrita.</p> <p>Determinación de obxectivos. Planificación de actividades acuáticas, e de actividades e técnicas complementarias. Determinación do seguimento e avaliación do protocolo. Rexistro documental.</p> <p>Adecuación dos protocolos ao perfil das persoas participantes: maiores de 65, embarazadas, persoas con discapacidade, posrehabilitación e mantemento funcional, por afinidade de patoloxías, etc.</p> <p>Técnicas manipulativas.</p> <p>Técnicas de comunicación na dirección e dinamización de actividades de hidrocinesia. Aplicación de sistemas e estilos.</p> <p>Espazos e materiais. Descrición, demostración e supervisión do uso do material. Adaptación de materiais. Mantemento operativo.</p> <p>Técnicas de dirección de actividades.</p> <p>Diversificación de actividades e adaptación por niveis dentro do grupo. Estratexias de motivación.</p>

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Aquamamis	25

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza os movementos característicos das actividades de hidrocinesia, valorando a súa implicación na mellora funcional	NO
RA2 - Supervisa e prepara o espazo de intervención e os medios materiais, asegurando o seu bo estado e o seu correcto funcionamento, dentro dos parámetros de uso seguro e eficiente, nas actividades de hidrocinesia	NO
RA3 - Elabora protocolos de hidrocinesia para o coidado corporal adaptados ás necesidades e ás expectativas das persoas usuarias, así como aos medios dispoñibles, concretando a súa duración e a súa evolución	NO
RA4 - Dirixe sesións de hidrocinesia e aplica técnicas específicas de apoio conforme a estrutura e a metodoloxía expresada no protocolo de referencia	NO

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.3 Fundamentáronse os puntos críticos dos movementos característicos en hidrocinesia, valorando a súa achega na mellora funcional específica
CA1.4 Determináronse as contraindicacións absolutas e relativas na práctica e a aplicación das actividades de hidrocinesia
CA1.5 Definíronse as marxes de amplitude e intensidade que non deben ser superados nos movementos e nos exercicios para previr lesións
CA1.7 Identifícanse e aplicáronse, de ser o caso, técnicas e accións complementarias ás realizadas no medio acuático que permitan optimizar o desenvolvemento dos protocolos específicos de hidrocinesia, analizando a súa idoneidade e a súa posibilidade de utili
CA1.8 Interpretáronse símbolos e esquemas gráficos utilizados para representar movementos e exercicios relacionados coa hidrocinesia
CA1.9 Relacionáronse as condicións de temperatura e profundidade cos detalles técnicos e posturais das actividades de hidrocinesia
CA1.10 Descríbense e detectáronse as características e as condicións de seguridade, así como as situacións de risco, no desenvolvemento de actividades de hidrocinesia
CA2.2 Identifícase e describiuse o equipamento básico e material auxiliar para o desenvolvemento deste tipo de actividades
CA2.6 Comprobase o estado dos medios e os recursos propios dos protocolos de seguridade e de prevención de riscos na súa área de responsabilidade
CA3.3 Seleccionáronse actividades, exercicios e técnicas específicas de hidrocinesia, en función dos seus efectos e do momento de aplicación
CA3.4 Determinouse a distribución temporal de cargas e exercicios en función da evolución estimada
CA4.2 Explicáronse a execución, os obxectivos e a utilización dos materiais nos exercicios, resaltando as sensacións que deben percibirse, os límites que non se deben superar, as pautas para a recuperación e os posibles erros de execución
CA4.4 Adaptáronse os parámetros das actividades de hidrocinesia, axustando o nivel de execución dos exercicios aos límites de seguridade que require cada perfil de participante
CA4.6 Detectáronse signos e síntomas de fatiga, sobrecarga e dor durante a execución dos exercicios
CA4.8 Utilizouse unha metodoloxía na práctica que favorece a participación e a desinhibición

4.5.e) Contidos

Contidos
<p>Condições da instalación e do material en relación ao desenvolvemento das actividades de hidrocinesia.</p> <p>Fundamentos de hidrocinesia: campo de aplicación e contraindicacións. Efectos das actividades de hidrocinesia sobre as capacidades físicas e perceptivo-motrices. Uso específico das propiedades do medio acuático nos programas de hidrocinesia.</p> <p>Beneficios da práctica sistemática de actividades de hidrocinesia sobre os órganos e os sistemas biolóxicos. Contraindicacións absolutas e relativas durante a práctica.</p> <p>Técnica dos movementos característicos de hidrocinesia. Aspectos clave.</p> <p>Movementos activos e pasivos. Defectos e erros máis comúns nos xestos técnicos.</p> <p>Fatiga nas actividades e nos exercicios propios da hidrocinesia. Síntomas e signos de fatiga xeral e localizada. A sobrecarga muscular por repetición: medidas e accións de descarga.</p> <p>Colectivos diana nas actividades de hidrocinesia: mulleres embarazadas, persoas maiores de 50 anos, persoas obesas, estrés, afeccións do raque, posrehabilitación, etc. Características e disfuncións habituais.</p> <p>Espazo acuático para as actividades de hidrocinesia. Accesibilidade e funcionalidade. Requisitos de seguridade.</p> <p>Deseño de protocolos de hidrocinesia. Protocolos xerais, de perfil e de necesidade.</p> <p>0Nomenclatura específica. Técnicas específicas de representación gráfica e escrita.</p> <p>Determinación de obxectivos. Planificación de actividades acuáticas, e de actividades e técnicas complementarias. Determinación do seguimento e avaliación do protocolo. Rexistro documental.</p> <p>Adecuación dos protocolos ao perfil das persoas participantes: maiores de 65, embarazadas, persoas con discapacidade, posrehabilitación e mantemento funcional, por afinidade de patoloxías, etc.</p> <p>Exercicios no medio acuático para a mellora da propiocepción, a tonificación muscular, a flexibilidade e a resistencia cardiovascular. Desenvolvemento, aplicacións, posibles contraindicacións e adaptacións nas actividades de hidrocinesia.</p> <p>Distribución dos exercicios. Duración e intensidade do esforzo no traballo de hidrocinesia; recuperación e capacidade de concentración.</p> <p>Técnicas de comunicación na dirección e dinamización de actividades de hidrocinesia. Aplicación de sistemas e estilos.</p> <p>Espazos e materiais. Descrición, demostración e supervisión do uso do material. Adaptación de materiais. Mantemento operativo.</p> <p>Técnicas de dirección de actividades.</p> <p>Diversificación de actividades e adaptación por niveis dentro do grupo. Estratexias de motivación.</p> <p>Localización de erros posturais e de execución. Información sobre a execución e os resultados. Detección da fatiga xeral e localizada. Consignas que axudan a reinterpretar sensacións.</p>

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Aquaterapia	22

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza os movementos característicos das actividades de hidrocinesia, valorando a súa implicación na mellora funcional	NO
RA2 - Supervisa e prepara o espazo de intervención e os medios materiais, asegurando o seu bo estado e o seu correcto funcionamento, dentro dos parámetros de uso seguro e eficiente, nas actividades de hidrocinesia	NO
RA3 - Elabora protocolos de hidrocinesia para o coidado corporal adaptados ás necesidades e ás expectativas das persoas usuarias, así como aos medios dispoñibles, concretando a súa duración e a súa evolución	NO
RA4 - Dirixe sesións de hidrocinesia e aplica técnicas específicas de apoio conforme a estrutura e a metodoloxía expresada no protocolo de referencia	NO
RA5 - Avalía o proceso e os resultados obtidos no desenvolvemento de protocolos de hidrocinesia, verificando a calidade do servizo, o grao de consecución dos obxectivos e a satisfacción de quen participou	NO

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.2 Descríbense os efectos da práctica sistemática de actividades de hidrocinesia sobre os órganos e os sistemas biolóxicos, especialmente cos relacionados co aparello locomotor e a mellora ou recuperación funcional
CA1.3 Fundamentáronse os puntos críticos dos movementos característicos en hidrocinesia, valorando a súa achega na mellora funcional específica
CA1.4 Determináronse as contraindicacións absolutas e relativas na práctica e a aplicación das actividades de hidrocinesia
CA1.5 Definíronse as marxes de amplitude e intensidade que non deben ser superados nos movementos e nos exercicios para previr lesións
CA1.7 Identifícanse e aplicáronse, de ser o caso, técnicas e accións complementarias ás realizadas no medio acuático que permitan optimizar o desenvolvemento dos protocolos específicos de hidrocinesia, analizando a súa idoneidade e a súa posibilidade de utili
CA1.8 Interpretáronse símbolos e esquemas gráficos utilizados para representar movementos e exercicios relacionados coa hidrocinesia
CA1.9 Relaciónáronse as condicións de temperatura e profundidade cos detalles técnicos e posturais das actividades de hidrocinesia
CA1.10 Descríbense e detectáronse as características e as condicións de seguridade, así como as situacións de risco, no desenvolvemento de actividades de hidrocinesia

Criterios de avaliación
CA2.2 Identificouse e describiuse o equipamento básico e material auxiliar para o desenvolvemento deste tipo de actividades
CA2.6 Comprobouse o estado dos medios e os recursos propios dos protocolos de seguridade e de prevención de riscos na súa área de responsabilidade
CA3.1 Adecuáronse as actividades do programa de hidrocinesia ás necesidades e ás características das persoas usuarias concretas, tendo en conta os seus déficits de funcionalidade, e establecendo criterios comúns para a súa distribución individual ou por grupos
CA3.2 Formuláronse obxectivos intermedios e finais dos protocolos de hidrocinesia, valorando os rexistros de nivel funcional, motivacional e de condición física e biolóxica das persoas usuarias
CA3.3 Selecciónáronse actividades, exercicios e técnicas específicas de hidrocinesia, en función dos seus efectos e do momento de aplicación
CA3.4 Determinouse a distribución temporal de cargas e exercicios en función da evolución estimada
CA3.5 Determináronse os medios e as axudas técnicas necesarias nas actividades de hidrocinesia e as adaptacións que permiten a participación nelas ás persoas con discapacidade
CA3.6 Establecéronse as técnicas manipulativas de fixación, corrección e mobilidade pasiva que deben empregarse nos exercicios de hidrocinesia
CA3.7 Establecéronse pautas para optimizar as relacións interpersoais entre quen participa nas actividades de hidrocinesia, promovendo a súa integración
CA4.2 Explicáronse a execución, os obxectivos e a utilización dos materiais nos exercicios, resaltando as sensacións que deben percibirse, os límites que non se deben superar, as pautas para a recuperación e os posibles erros de execución
CA4.3 Demostrouse o uso e o manexo dos aparellos e do material, a execución dos exercicios e a aplicación das axudas manuais, nos casos necesarios
CA4.4 Adaptáronse os parámetros das actividades de hidrocinesia, axustando o nivel de execución dos exercicios aos límites de seguridade que require cada perfil de participante
CA4.6 Detectáronse signos e síntomas de fatiga, sobrecarga e dor durante a execución dos exercicios
CA4.8 Utilizouse unha metodoloxía na práctica que favorece a participación e a desinhibición
CA5.5 Formuláronse propostas de mellora dos programas de actividades de control postural, benestar e mantemento funcional, a partir da interpretación dos datos

4.6.e) Contidos

Contidos
Programas de hidrocinesia: vinculación coas aplicacións terapéuticas, xerarquía de responsabilidades. Condicións de desenvolvemento no medio para a práctica en hidrocinesia.
0Técnicas e aplicacións complementarias nos protocolos de hidrocinesia. Actividades hidrotermais. SPA. Saunas.

Contidos

Condicións da instalación e do material en relación ao desenvolvemento das actividades de hidrocinesia.

Fundamentos de hidrocinesia: campo de aplicación e contraindicacións. Efectos das actividades de hidrocinesia sobre as capacidades físicas e perceptivo-motrices. Uso específico das propiedades do medio acuático nos programas de hidrocinesia.

Beneficios da práctica sistemática de actividades de hidrocinesia sobre os órganos e os sistemas biolóxicos. Contraindicacións absolutas e relativas durante a práctica.

Técnica dos movementos característicos de hidrocinesia. Aspectos clave.

Movementos activos e pasivos. Defectos e erros máis comúns nos xestos técnicos.

Fatiga nas actividades e nos exercicios propios da hidrocinesia. Síntomas e signos de fatiga xeral e localizada. A sobrecarga muscular por repetición: medidas e accións de descarga.

Colectivos diana nas actividades de hidrocinesia: mulleres embarazadas, persoas maiores de 50 anos, persoas obesas, estrés, afeccións do raque, posrehabilitación, etc. Características e disfuncións habituais.

Espazo acuático para as actividades de hidrocinesia. Accesibilidade e funcionalidade. Requisitos de seguridade.

Recursos e materiais específicos e de apoio complementario: accesorios que aumentan a flotabilidade ou que xeran resistencia pola súa flotabilidade; axudas técnicas.

Deseño de protocolos de hidrocinesia. Protocolos xerais, de perfil e de necesidade.

0Nomenclatura específica. Técnicas específicas de representación gráfica e escrita.

Determinación de obxectivos. Planificación de actividades acuáticas, e de actividades e técnicas complementarias. Determinación do seguimento e avaliación do protocolo. Rexistro documental.

Adecuación dos protocolos ao perfil das persoas participantes: maiores de 65, embarazadas, persoas con discapacidade, posrehabilitación e mantemento funcional, por afinidade de patoloxías, etc.

Exercicios no medio acuático para a mellora da propiocepción, a tonificación muscular, a flexibilidade e a resistencia cardiovascular. Desenvolvemento, aplicacións, posibles contraindicacións e adaptacións nas actividades de hidrocinesia.

Distribución dos exercicios. Duración e intensidade do esforzo no traballo de hidrocinesia; recuperación e capacidade de concentración.

Axudas técnicas para déficits de funcionalidade.

Técnicas manipulativas.

Técnicas de comunicación na dirección e dinamización de actividades de hidrocinesia. Aplicación de sistemas e estilos.

Espazos e materiais. Descrición, demostración e supervisión do uso do material. Adaptación de materiais. Mantemento operativo.

Técnicas de dirección de actividades.

Diversificación de actividades e adaptación por niveis dentro do grupo. Estratexias de motivación.

Localización de erros posturais e de execución. Información sobre a execución e os resultados. Detección da fatiga xeral e localizada. Consignas que axudan a reinterpretar sensacións.

Contidos

Adaptación dos factores da prescrición en hidrocinesia a partir do protocolo de referencia: intensidade, volume, densidade, carga de adestramento e recuperación.

Exercicios, variantes e técnicas manipulativas nas actividades de hidrocinesia. Execución, demostración e descrición de movementos característicos. Axudas: manuais, mecánicas, visuais e audiovisuais.

Adaptación das técnicas específicas de hidrocinesiterapia.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

A avaliación realizarase tendo en conta os seguintes criterios:

- Asistencia a clase e participación nas sesións teórico-prácticas.
- Probas escritas teórico-prácticas: conceptos e supostos prácticos.
- Traballos individuais e grupais.

ASISTENCIA A CLASE

A PARTIR DO 10% DE NON ASISTENCIA XUSTIFICADA ÁS SESIÓNNS NON SE TERÁ DEREITO Á AVALIACIÓN CONTINUA (13 SESIÓNNS DE 50 ou 6 CLASES E MEDIA DE 100 minutos)

PARTICIPACIÓN

A PARTICIPACIÓN NON SÓ IMPLICA COLABORAR E SENTIRSE PARTÍCIPE DAS SESIÓNNS, SENÓN TAMÉN PRESENTAR OS TRABALLOS NOS PRAZOS SINALADOS.

PROBAS TEÓRICO-PRÁCTICAS

EN CADA TRIMESTRE REALIZARASE UN EXAME TEÓRICO PARA VALORAR O NIVEL DE COÑECEMENTOS TEÓRICO-PRÁCTICOS ADQUIRIDOS DURANTE O MESMO

TRABALLOS

TRABALLOS INDIVIDUAIS E DE GRUPO.

Os traballos entregados fóra de prazo recibirán unha cualificación de cero.

Abandonar por completo algún destes apartados significará non alcanzar os mínimos esixibles e por tanto non superar o trimestre.

TRABALLOS, PARTICIPACIÓN E ASISTENCIA: 40%

EXAME ESCRITO: 60%

Estas porcentaxes poden sufrir pequenas modificacións segundo o trimestre.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

As probas escritas dos contidos teóricos e prácticos correspondentes a cada unidade didáctica, deberán superar os mínimos exixibles, para eliminar dita materia.

Os alumnos que teñan algúnha práctica ou exposición sen facer, ou traballos e tarefas sen entregar, o que deben repetir, terán que facelo antes da avaliación final de xuño para poder ser avaliados positivamente.

Non se poderá aprobar o trimestre sen presentar os traballos correspondentes.

Na proba final de xuño, os alumnos que teñen a alguna parte teorica pendente, poderán presentarse para superala. así mesmo, os alumnos que quieran subir a nota media final, poderán facer igualmente a proba final de xuño, ou se é o caso presentar traballos e tarefas acordadas co profesor. No caso de se presentar a subir nota en xuño, só se poderá subir ata un punto sobre a nota total. Se o alumno non supera a media adquirida con anterioridade ou fose inferior a esta, quedará ca nota que tiña antes de ser avaliado.

As probas prácticas nos superadas, serán repetidas tamén en xuño.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O final de curso o alumno terá dereito a realizar un exame teórico da totalidade da materia, .

Este examen constará de dos partes:

- Una parte de preguntas tipo test y preguntas cortas de cada una de las unidades didácticas.
- Una parte de supuestos prácticos/diseño de sesiones de cada una de las unidades didacticas (o que pode incluir impartir unha sesión o parte dela).

Para superar el examen, al menos hay que acadar os mínimos exixible en cada una das partes, e un 5 sobre 10 naa nota total.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Ao final de cada trimestre, entregaranse aos alumnos uns cuestionarios anónimos, sobre os contidos desenvolvidos, obxectivos alcanzados, distribución dos contidos teóricos e prácticos, soportes e recursos ofertados, criterios e resultados da avaliación, así como cuestións referentes á práctica docente, comunicación, dominio da materia, control e dirección do grupo-clase, etc. Os datos recabados, contrastaranse coa programación e tomarase nota, para a seguinte valoración e reaxuste da programación de cara o curso seguinte.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Una vez presentado o curso e o módulo formativo a desenvolver, na presentación da primeira unidade didáctica, pasaremos un cuestionario, ou farase una presentación, para debatir sobre os conceptos teóricos e prácticos, sobre os que versa o módulo formativo. Deste xeito, podemos acadar información importante, sobre os coñecementos cos que contan os alumnos, relacionados co módulo e a súa experiencia neste sector, tanto como usuarios, aficionados ou profesionais do ramo. Así mesmo, terase en conta a súa destreza cos soportes informáticos, plataformas educativas, e outros recursos, que iremos introducindo ao longo do curso, para mellorar a calidade do ensino, e facilitar o proceso de ensino-aprendizaxe.

Toda a información acadada do proceso de avaliación inicial, será de gran interés, para saber o punto de partida en relación ao nivel do alumnado, coñecer as súas debilidades e fortalezas, e para poder axustar ós futuros aprendizaxes, atendendo ás necesidades de cada alumno e do grupo en xeral.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados, levarase a cabo unha serie de medidas de reforzo educativo dende o primeiro momento:

- Para os alumnos que por motivos xustificadas precisen máis tempo do estipulado para a realización tanto de probas físicas, teóricas ou entrega de tarefas, ampliarase o tempo ou o prazo de entrega, previamente acordado con el.
- Para os alumnos que non superen algún apartado avaliable do trimestre, quedarlle pendente esa parte para a proba final de curso, onde se presentará só as partes non superadas, Conservando e os apartados xa aprobados.
- Para os alumnos que teñan dificultades á hora de realizar as prácticas, facilitaranse estratexias para que poidan seguir practicando, e que finalmente acaden os mínimos exixibles.
- Para os alumnos que teñan dificultades para acceder aos soportes informáticos, para facer entregar as tarefas, facilitaranse un ordenador con acceso a internet, nas horas de lecer, ou accedendo ao centro pola tarde a biblioteca.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Os temas transversais, fanse imprescindibles á hora de mellorar a empregabilidade do alumnado. Aínda que as competencias técnicas específicas son esenciais para o exercicio dunha profesión, son insuficientes para executala con eficacia e eficiencia. Os profesionais teñen que contar cunha serie de competencias transversais. Son xenéricas, é común á maioría das profesións e poden aplicarse a moitas facetas da vida e do traballo

1.- Tecnoloxías da información e da comunicación.

Máis aló de adquirir destrezas no manexo de equipos informáticos, os alumnos deben aprender a usar de xeito eficaz os medios de información e comunicación actuais, en concreto as habilidades que pretendemos desenvolver son:

Saber organizar e planificar o tempo de traballo.

Valorar e seleccionar a información de xeito axeitado.

Reflexionar sobre as vantaxes e inconvenientes do seu uso, así como os riscos que pode ter.

Respetar as normas acerca do uso da información e a creación, autoría e as fontes.

As estratexias que plantexo para levar isto a cabo van ligadas as metodoloxías de ensino establecidas previamente

Propor traballos de investigación, como no caso de obradoiros.

Uso do correo electrónico como medio de comunicación entre os alumnos eo profesor, e entre os propios alumnos á hora de traballar en equipo.

Uso das aplicacións de google como drive, presentación documentos, etcétera.

Uso da plataforma de schoology para a presentación de contidos, tarefas, entrega de tarefas etcétera.

Entrega de traballos en soporte informático.

Propor a realización de las exposiciones orais a partires de presentacións de google por power point o prezi.

2.- O traballo en equipo.

Implica por un lado, a capacidade para traballar con outras persoas de forma complementaria, coordinada, comunicativa e comprometida na consecución dun obxectivo común, e por outro, o desenvolvemento de liderazgo o a capacidade de xestionar as habilidades individuais para poder formar un grupo armónico, equilibrado e motivado, fomentando a lealdade e a confianza entre os seus membros.

O único xeito de acadar isto é mediante a práctica polo que se propón varias actividades ao longo do curso para realizar en grupo o parellas onde o alumno desenvolverá os diferentes roles sendo estes comprendidos por todos.

Outro xeito de fomentar a participación activa de todos os membros e á incorporación do factor de auto-avaliación, xa que non basta con que o traballo esté ben, senón que a nota de cada quen depende do seu desempeño.

3.- Educación en valores.

A educación en valores segue sendo tan importante como no ensino obrigatorio. Hai que facer chegar os valores aos alumnos dende o punto de vista aplicado a su futura labor, polo que os alumnos teñen que ser conscientes das implicacións morais e sociais das diferentes actividades que realicen, e que saiban recoñecer e respectar os límites sociais e morais, dos diferentes proxectos e traballos. En resumo, que adquieran

ética profesional. O tratamento destes temas levarase a cabo ao longo de todo o curso, relacionando cada contido coas súas posibles consecuencias a nivel ético.

Os alumnos deben saber recoñecer, apreciar e respetar as diferencias culturais e as costumes de outras comunidades co obxectivo de poder enriquecer o traballo común para que estas diferencias non representen un obstáculo, senón un valor engadido. O xeito de traballar isto é día a día, na aula a través do traballo en equipo e aprendizaxe cooperativa.

4.- Habilidades sociáis.

Estas son algunhas das habilidades que son especialmente útiles en un entorno profesional. - Habilidades formativas básicas: capacidade de ensinar a outro e transferir información de xeito claro e comprensible.

- Comunicación oral e escrita: habilidade para expoñer os contidos que se queren transmitir, xa sexa de forma oral ou escrita, utilizando un estilo e vocabulario axeitado.

- Negociación: habilidades para planificar desenvolver e pechar una transacción de xeito satisfactorio para todas as partes participantes.

Para levar isto a cabo serviréime das metodoloxías de traballo en equipo e aprendizaxe cooperativa, que son as que favorecen a comunicación e interacción entre os alumnos.

5.- Habilidades personáis.

Ao longo do curso, brindar aos alumnos en numerosas ocasións oportunidades de traballar de forma libre, seguindo o seu propio ritmo de traballo, co obxectivo de potenciar a súa autonomía e desenvolver algunhas das cualidades:

- Organización e planificación.

- Toma de decisións.

- Adaptación á novas situacións.

6.- Espirito emprendedor, innovación e investigación.

O ciclo xa contempla o módulo de Empresa e Iniciativa Emprendedora, polo que gran parte dos contidos quedan cubertos por este módulo. O espírito emprendedor debe trascender do ámbito empresarial e ser sinónimo de ter iniciativa e creatividade.

Os alumnos deben desenvolver un pensamento crítico, que lles permita identificar e xustificar os puntos fortes e febles dun contido ou traballo, xa sexa realizado por eles mesmos ou por terceiros, sen deixar de ser curiosos e investigar. Tamén han de ser capaces de xerar coñecementos novos e innovadores, así como saber buscar os recursos e medios necesarios para poder levar estas novas ideas á práctica, sabendo manter os pés na terra e dotar aos seus proxectos de coherencia é unha dose de realidade. Estas aptitudes impulsaránse mediante o emprego de metodoloxías activas e constructivistas nas que o alumno é o artífice do seu propio aprendizaxe: obradoiros, traballos de investigación elaboración de proxectos.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Coa programación das actividades complementarias e extraescolares, plantéxase acadar os seguintes obxectivos entre outros:

- Complementar os contidos dos coñecementos teóricos e prácticos que se imparten na aula .

- Coñecer realidades non accesibles dende a aula.

- Desenvolver as capacidades humanas.

- Dinamizar a vida do centro.

- Promover a participación dos alumnos/as e do profesorado na vida do centro e do entorno.
- Desenvolver a creatividade dos alumnos facilitando os medios e técnicas necesarias.
- Atender ás expectativas e propostas dos alumnos en relación ás actividades extraescolares e complementarias.
- Favorecer o respecto e a tolerancia ante a diversidade de culturas, creencias y razas.
- Contribuír ao desenvolvemento cultural do entorno, fomentando o coñecemento e utilización dos recursos do barrio e da cidade, que de forma directa ou indirecta, supoñen un referente y/o apoio no proceso educativo.
- Fomentar a participación do profesorado nas diversas actividades, fomentando a súa motivación e invitándoos a realizar propostas.
- Familiarización do alumnado con acontecementos culturais, deportivos en sociáis.

As actividades complementarias non levarán custe algún por parte do alumno e serán de obrigada participación. As actividades extraescolares serán de recomendable participación por parte do alumnado e poden levar un custe, que en ocasións poderá ser asumido parcialmente polo departamento de, Vicedirección, orientación o educación física.

As saídas a levar a cabo por parte do módulo, serán as oportunas e necesarias, sempre que afecte o menos posible o desenvolvemento das clases. Dentro das saídas a levar a cabo, contamos coa participación en actividades relacionadas co módulo en centros especializados da contorna ou da cidade, impartidas por profesionais do sector. A celebración de días ou datas significativas e conmemorativas, organizadas xunto co departamento de orientación ou vicedirección, serán levadas a cabo durante o horario lectivo, coa obriga de participar nelas. Entre estas actividades contaremos coas charlas divulgativas, conferencias, proxección de vídeos no salón de actos, etc. A temática será programada polo departamento de educación física, vicedirección ou por outro tipo de organizacións.